Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

1. märts 2012*

Direktiivid 91/439/EMÜ ja 2006/126/EÜ — Juhilubade vastastikune tunnustamine — Liikmesriigi keeldumine tunnustada teises liikmesriigis väljastatud juhiloa kehtivust isiku puhul, kes selle riigi õigusnormide kohaselt ei ole sõiduki juhtimiseks füüsiliselt ja vaimselt sobiv

Kohtuasjas C-467/10,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Landgericht Gießeni (Saksamaa) 21. septembri 2010. aasta määrusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 28. septembril 2010, kriminaalasjas

**Baris Akyüzi** süüdistuses,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees J. N. Cunha Rodrigues, kohtunikud U. Lõhmus, A. Rosas (ettekandja), A. Ó Caoimh ja A. Arabadjiev,

kohtujurist: V. Trstenjak,

kohtusekretär: ametnik K. Malacek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 26. oktoobri 2011. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— B. Akyüz, esindaja: *Rechtsanwalt* J. Häller,

— Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze ja N. Graf Vitzthum,

— Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* S. Varone,

— Euroopa Komisjon, esindajad: G. Braun ja N. Yerrell,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

**otsuse**

1 Eelotsusetaotlus käsitleb nõukogu 29. juuli 1991. aasta direktiivi 91/439/EMÜ juhilubade kohta (EÜT L 237, lk 1; ELT eriväljaanne 07/01, lk 317) artikli 1 lõike 2 ja artikli 8 lõigete 2 ja 4 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/126/EÜ juhilubade kohta (ELT L 403, lk 18) artikli 2 lõike 1 ning artikli 11 lõike 4 tõlgendamist.

2 See taotlus esitati kriminaalasjas, milles Saksamaa kodanikku B. Akyüzi süüdistatakse selles, et ta juhtis 5. detsembril 2008 ja 1. märtsil 2009 Saksamaa territooriumil mootorsõidukit, omamata selleks nõutavat juhiluba.

## Õiguslik raamistik

### *Liidu õigusnormid*

Direktiiv 91/439

3 Direktiivi 91/439 põhjendus 1 sätestab:

„ühise transpordipoliitika eesmärkide saavutamiseks ja maanteeliikluse turvalisuse parandamiseks ning selliste isikute liikumise hõlbustamiseks, kes asuvad elama muus liikmesriigis kui selles, kus nad sõidueksami sooritasid, võetakse kasutusele siseriikliku juhiloa ühenduse mudel, mida liikmesriigid vastastikku tunnustavad ja mille vahetus ei ole kohustuslik”.

4 Tulenevalt sama direktiivi põhjendusest 4 tuleb liiklusohutust arvesse võttes ette näha juhilubade väljastamise miinimumnõuded.

5 Nimetatud direktiivi artikli 1 lõikes 2 on kirjas, et „[l]iikmesriikide väljastatud juhilubasid tunnustatakse vastastikku”.

6 Direktiivi 91/439 artikli 7 lõige 1 sätestab:

„Lisaks väljastatakse juhiluba ainult neile juhiloa taotlejatele:

a) kes on sooritanud oskuste ja käitumise eksami ja teooriaeksami ning kelle tervislik seisund vastab nõuetele II ja III lisa sätete kohaselt;

b) kelle peamine elukoht on juhiloa väljastava liikmesriigi territooriumil või kes suudab tõendada, et ta on seal õppinud vähemalt kuus kuud.”

7 Sama direktiivi artikli 8 lõiked 2 ja 4 näevad ette:

„2. Kui kriminaalõiguse ja korrakaitsealaste õigusaktide territoriaalsuse põhimõttest ei tulene teisiti, võib teises liikmesriigis väljastatud juhiloa omaniku alalise elukoha liikmesriik tema suhtes kohaldada sõidukijuhtimise õiguse piiramist, peatamist, äravõtmist või tühistamist käsitlevaid siseriiklikke sätteid ja vajaduse korral selleks juhiloa välja vahetada.

[…]

4. Liikmesriik võib keelduda ükskõik millise teises liikmesriigis väljastatud juhiloa kehtivuse tunnustamisest sellise isiku puhul, kelle suhtes tema territooriumil kohaldatakse mõnda lõikes 2 nimetatud meedet.

Liikmesriik võib keelduda juhiloa väljastamisest ka taotlejale, kelle juhiluba on teises liikmesriigis kehtetuks tunnistatud.”

Direktiiv 2006/126

8 Direktiivi 2006/126 artikli 2 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt: „Liikmesriikide väljastatud juhilubasid tunnustatakse vastastikku”.

9 Sama direktiivi artikli 7 lõiked 1 ja 5 sätestavad:

„1. Juhiluba väljastatakse ainult neile taotlejatele:

a) kes on sooritanud oskuste ja käitumise eksami ja teooriaeksami ning kelle tervislik seisund vastab nõuetele II ja III lisa sätete kohaselt;

[…]

e) kelle alaline elukoht on juhiloa väljastava liikmesriigi territooriumil või kes suudab tõendada, et ta on seal õppinud vähemalt kuus kuud.

[…]

5. […]

Ilma et see piiraks artikli 2 kohaldamist, võtavad juhiloa väljastavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed tagamaks, et taotleja täidab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud nõudeid, ning kohaldavad juhtimisõiguse tühistamisel või äravõtmisel siseriiklikke sätteid, kui tehakse kindlaks, et luba on välja antud ilma, et nõuded oleks täidetud.”

10 Direktiivi 2006/126 artikli 11 lõige 4 on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriik keeldub juhiloa väljastamisest taotlejale, kelle juhiluba on teises liikmesriigis piiratud, peatatud või ära võetud.

Liikmesriik keeldub tunnustamast ükskõik millise teises liikmesriigis väljastatud juhiloa kehtivust sellise isiku puhul, kelle juhiluba on nimetatud teise liikmesriigi territooriumil piiratud, peatatud või ära võetud.

Liikmesriik võib keelduda juhiloa väljastamisest ka taotlejale, kelle juhiluba on teises liikmesriigis kehtetuks tunnistatud.”

11 Nimetatud direktiivi artikli 16 näeb oma lõigetes 1 ja 2 ette:

„1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad hiljemalt 19. jaanuaril 2011 artikli 1 lõike 1, artikli 3, artikli 4 lõigete 1, 2 ja 3 ning lõike 4 punktide b–k, artikli 6 lõike 1, lõike 2 punktide a, c, d ja e, artikli 7 lõike 1 punktide b, c ja d ning lõigete 2, 3 ja 5, artikli 8, artikli 10, artikli 13, artikli 14, artikli 15, I lisa punkti 2, II lisa A1-, A2- ja A-kategooriat käsitleva punkti 5.2 ja IV, V ja VI lisa järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid. Nad edastavad kõnealuste sätete teksti viivitamata komisjonile.

2. Liikmesriigid kohaldavad neid sätteid alates 19. jaanuarist 2013.”

12 Sama direktiivi artikli 17 esimene lõik sätestab:

„Direktiiv 91/439/EMÜ tunnistatakse kehtetuks alates 19. jaanuarist 2013, ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi seoses VII lisa B osas osutatud tähtpäevadega, mis puudutavad direktiivi ülevõtmist siseriiklikku õigusesse."

13 Direktiivi 2006/126 artikkel 18 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Artikli 2 lõiget 1, artiklit 5, artikli 6 lõike 2 punkti b, artikli 7 lõike 1 punkti a, artiklit 9, artikli 11 lõikeid 1, 3, 4, 5 ja 6, artiklit 12 ning I, II ja III lisa kohaldatakse alates 19. jaanuarist 2009."

*Siseriiklik õigus*

14 18. augusti 1998. aasta määruse isikute liiklusesse lubamise kohta (juhiloa määrus) (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr (Fahrerlaubnis-Verordnung); *BGBl.* 1998 I, lk 2214) kuni 15. jaanuarini 2009 kehtinud redaktsiooni (edaspidi „FeV") § 28 lõiked 1, 4 ja 5 on sõnastatud järgimiselt:

„1. Kehtiva [Euroopa Liidu] või [Euroopa Majanduspiirkonna (EMP)] juhiloa omanikud, kelle alaline elukoht § 7 lõike 1 või 2 tähenduses on Saksamaal, võivad oma õiguste piires juhtida sõidukit selles riigis, välja arvatud lõigetes 2–4 sätestatud juhtudel. Saksamaal tunnustatakse ka välismaiste juhilubadega seotud tingimusi. Kui ei ole ette nähtud teisiti, kohaldatakse nimetatud juhilubade suhtes käesoleva määruse sätteid.

[…]

4. Lõikes 1 viidatud õigus ei kehti [liidu] ega EMP juhiloa omanike suhtes,

1. kellel on ajutine juhiluba kas õppesõiduks või muul põhjusel,

2. kelle alaline elukoht oli juhiloa väljastamise ajal Saksamaal, välja arvatud juhul, kui isik, kes on üliõpilane või õpilane §7 lõike 2 tähenduses, omandas juhiloa teises liikmesriigis vähemalt kuuekuulise viibimise ajal,

3. kelle suhtes on kohus Saksamaa territooriumil kohaldanud juhiloa ajutise või lõpliku äravõtmise meedet või kelle suhtes ametiasutus on teinud otsuse kohaldada viivitamata täitmisele kuuluvat või lõplikku juhiloa äravõtmise meedet või kellele on lõpliku otsusega keeldutud juhiluba väljastamast või kellelt ei ole juhiluba ära võetud ainult seetõttu, et nad vahepeal sellest loobusid,

4. kellele ei saa jõustunud kohtuotsuse tõttu juhiluba väljastada või

5. kelle juhtimisõigus on Saksamaal, juhiloa väljastanud liikmesriigis või liikmesriigis nende alalise elukoha riigis ära võetud või kelle juhiluba on Saksamaa kriminaalmenetluse seadustiku § 94 alusel ära võetud, konfiskeeritud või hoiule võetud.

5. Pärast seda, kui on tehtud lõike 4 punktides 3 ja 4 nimetatud otsused, antakse taotlejale õigus kasutada Saksamaal [liidu] või EMP juhiluba siis, kui sõiduki juhtimise õiguse äravõtmise või selle taotlemise keelamise põhjused on kadunud. [FeV] § 20 lõikeid 1 ja 3 kohaldatakse analoogia alusel."

15 FeV § 28 lõigete 1, 4 ja 5 (alates 7. jaanuarist 2009 kehtivas redaktsioonis (*BGBl.* 2009 I, lk 29)) eesmärk on võtta Saksamaa õigusesse üle direktiivi 2006/126 artikli 11 lõige 4. Selle paragrahvi lõiked 4 ja 5 on sõnastatud järgmiselt:

„4. Lõikes 1 viidatud õigus ei kehti [liidu] ega EMP juhiloa omanike suhtes,

[…]

2. kelle alaline elukoht juhiloa andmete või juhiloa väljastanud liikmesriigilt pärineva kaheldamatu teabe kohaselt oli juhiloa väljastamise ajal Saksamaal, välja arvatud juhul, kui isik, kes on üliõpilane või õpilane § 7 lõike 2 tähenduses, omandas juhiloa teises liikmesriigis vähemalt kuuekuulise viibimise ajal,

3. kelle suhtes on kohus Saksamaal kohaldanud juhiloa ajutise või lõpliku äravõtmise meedet või kelle suhtes on ametiasutus teinud otsuse kohaldada viivitamata täitmisele kuuluvat või lõplikku juhiloa äravõtmise meedet, või kellele on lõpliku otsusega keeldutud juhiluba väljastamast, või kellelt ei ole juhiluba ära võetud ainult seetõttu, et nad vahepeal sellest loobusid.

[…]

Käesoleva lõike esimese lause punktides 2 ja 3 sätestatud juhtudel võib pädev ametiasutus anda haldusakti, mis tuvastab, et huvitatud isikul puudub juhtimisõigus. Esimese lause punkte 3 ja 4 tuleb kohaldada ainult juhul, kui neis nimetatud meetmete kohta on tehtud kanne liikluseeskirjade rikkumiste keskregistrisse ja seda ei ole liiklusseaduse (Straßenverkehrsgesetz) § 29 alusel kustutatud.

5. Pärast seda, kui on tehtud lõike 4 punktides 3 ja 4 nimetatud otsused, antakse taotlejale õigus kasutada Saksamaal [liidu] või EMP juhiluba siis, kui sõiduki juhtimise õiguse äravõtmise või selle taotlemise keelamise põhjused on kadunud. Lõike 4 kolmandat lauset ning § 20 lõikeid 1 ja 5 kohaldatakse analoogia alusel.”

16 Liiklusseaduse § 21 lõike 1 punkt 1 näeb ette:

„1. Kuni üheaastase vangistuse või rahatrahviga karistatakse isikut, kes:

1) juhib sõidukit, ilma et tal oleks selleks nõutav juhiluba

[...]”

**Põhikohtuasja vaidluse aluseks olevad asjaolud ja eelotsuse küsimused**

17 1989. aastal sündinud B. Akyüz on ajavahemikul 2004–2008 süüdi mõistetud mitme süüteo eest, nimelt tervisekahjustuse tekitamise, juhiloata sõidukijuhtimise, grupiviisilise suures ulatuses väljapressimise ning ähvardamise ja solvamise eest.

18 B. Akyüz esitas 4. märtsil 2008 Landrat des Wetteraukreisesile (Wetterau maakonnavalitsuse juhataja; edaspidi „Landrat”) taotluse, et talle väljastataks juhiluba B-kategooria sõidukite juhtimiseks. Landrat märkis 12. juuni 2008. aasta kirjas, et juhiloa saamiseks peavad taotlejal olema nõutavad füüsilised ja vaimsed eeldused, mida võib tõendada meditsiinilis-psühholoogilise ekspertiisiaruandega. B. Akyüzi suhtes viidi läbi nõutav ekspertiis. Ekspertiisi läbi viinud ekspert leidis 8. septembri 2008. aasta ekspertiisiaruandes, et B. Akyüzit ei saa pidada isikuks, kelle puhul on täidetud grupi 1 mootorsõiduki (B-, L-, M- ja S-kategooria) üldkasutataval teel ohutuks juhtimiseks vajaliku füüsilise ja vaimse sobivuse nõuded. Ekspert leidis, et on alust eeldada taotleja liigset agressiivsust.

19 Landrat jättis 10. septembri 2008. aasta otsusega, mis on muutunud lõplikuks, juhiloa taotluse rahuldamata (juhiloa väljastamisest keeldumine), kuna B. Akyüzi puhul ei ole täidetud mootorsõiduki ohutuks juhtimiseks vajaliku füüsilise ja vaimse sobivuse nõuded.

20 B. Akyüz omandas 24. novembril 2008 Děčínis (Tšehhi Vabariik) juhiloa B-kategooria mootorsõiduki juhtimiseks. Saksamaa suursaatkond Prahas teatas, et ei Děčíni välismaalaste ametil ega politseil ei ole võimalik kindlaks teha, kas B. Akyüz viibis sel kuupäeval Tšehhi Vabariigis. Saksamaa suursaatkonna 6. oktoobri 2009. aasta elektronkirja kohaselt on välismaalaste ametil andmed ainult asjaomase isiku elukoha registreerimise kohta ajavahemikul 1. juuni 2009 – 1. detsember 2009. Tšehhi juhiluba olevat B. Akyüzile välja antud 8. juunil 2009 Děčínis. Juhiloast tehtud valguskoopia kohaselt anti juhiluba esmakordselt välja siiski juba 24. novembril 2008.

21 Saksamaa ametiasutused on tuvastanud, et B. Akyüz juhtis Saksmaal mootorsõidukeid 5. detsembril 2008 ja 1. märtsil 2009.

22 Amtsgericht Friedberg, Jugendschöffengerichti (alaealiste kriminaalasju arutav kohtukoosseis) ülesannetes, mõistis B. Akyüzi nendel kahel eelnimetatud korral ilma juhiloata sõidukijuhtimise eest 17. detsembri 2009. aasta otsusega süüdi.

23 B. Akyüz esitas selle otsuse peale apellatsioonkaebuse Landgericht Gießenile.

24 Kuna Landgericht Gießen kahtles eelkõige selles, kas Saksamaa ametiasutused peavad tunnustama B. Akyüzile Tšehhi pädevate ametiasutuste väljastatud juhiluba, võttes arvesse, et Saksamaa Liitvabariigi ametiasutused ei ole asjaomaselt isikult kunagi juhiluba ära võtnud, vaid et talle on selles liikmesriigis üksnes keeldutud juhiluba väljastamast, siis otsustas nimetatud kohus menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„Kas

a) […] direktiivi 91/439[…] artikli 1 lõiget 2 koos artikli 8 lõigetega 2 ja 4,

b) […] direktiivi 2006/126[…] artikli 2 lõiget 1 koos artikli 11 lõikega 4,

tuleb tõlgendada nii, et:

1. liikmesriik (vastuvõttev liikmesriik) ei või keelduda tunnustamast oma territooriumil teises liikmesriigis (juhiloa väljastanud liikmesriik) väljastatud juhiluba, kui juhiloa omandamisele juhiloa väljastanud liikmesriigis on eelnenud juhiloa väljastamisest keeldumine vastuvõtvas liikmesriigis põhjusel, et asjaomase isiku puhul ei olnud täidetud sõiduki ohutuks juhtimiseks vajaliku füüsilise ja vaimse sobivuse nõuded;

2. juhul kui esimesele küsimusele tuleb vastata jaatavalt: liikmesriik (vastuvõttev liikmesriik) ei või keelduda oma territooriumil tunnustamast teises liikmesriigis (juhiloa väljastanud liikmesriik) väljastatud juhiluba, kui juhiloa omandamisele juhiloa väljastanud liikmesriigis on eelnenud juhiloa väljastamisest keeldumine vastuvõtvas liikmesriigis, kuna asjaomase isiku puhul ei olnud täidetud sõiduki ohutuks juhtimiseks vajaliku füüsilise ja vaimse sobivuse nõuded *ning* juhiloal olevate andmete, juhiloa väljastanud liikmesriigi esitatud muu vaidlustamatu teabe või muude kaheldamatute andmete, eelkõige juhiloa omaniku enda esitatud andmete või vastuvõtva liikmesriigi esitatud muu kindla teabe alusel on tuvastatud, et rikutud on direktiivi 91/439[…] artikli 7 lõike 1 punktis b ja direktiivi 2006/126[…] artikli 7 lõike 1 punktis e sätestatud alalise elukoha nõuet;

— juhul kui muud kaheldamatud andmed, eelkõige juhiloa omaniku enda esitatud andmed või vastuvõtva liikmesriigi esitatud muu kindel teave ei ole piisavad: kas Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika tähenduses loetakse teave pärinevaks juhiloa väljastanud liikmesriigilt ka siis, kui liikmesriik ei ole seda esitanud vahetult, vaid see tuleneb kaudselt sellisele teabele tugineva kolmanda isiku, eelkõige juhiloa väljastanud riigis asuva vastuvõtva riigi suursaatkonna teatisest;

3. liikmesriik (vastuvõttev liikmesriik) ei või keelduda oma territooriumil tunnustamast teises liikmesriigis (juhiloa väljastanud liikmesriik) väljastatud juhiluba, kui juhiloa väljastanud liikmesriigis olid juhiloa omandamise vormilised nõuded küll täidetud, kuid on siiski tuvastatud, et isik viibis selles liikmesriigis üksnes juhiloa omandamise eesmärgil, mitte muudel liidu õigusega, eelkõige ELTL-is ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis sätestatud põhivabadustega kaitstud eesmärkidel (juhiloaturism)?"

## Eelotsuse küsimuste analüüs

*Sissejuhatavad märkused*

25 Sissejuhatuseks tuleb nentida, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimused puudutavad esiteks direktiivi 91/439 ja teisest küljest direktiivi 2006/126 – mis esimesena nimetatud direktiivi kehtetuks tunnistab ja asendab – asjakohaste sätete tõlgendamist.

26 Seetõttu tuleb kindlaks teha, mil määral on need sätted kohaldatavad põhikohtuasja asjaoludele.

27 Saksamaa valitsuse väitel on põhikohtuasja asjaoludele kohaldatavad ainult direktiivi 91/439 sätted. Juhiloalt, mille B. Akyüz Tšehhi Vabariigis omandas, ilmneb, et see on välja antud 24. novembril 2008. Direktiivi 2006/126 artikli 18 teisest lõigust ilmneb aga, et selle direktiivi artikli 11 lõiget 4 kohaldatakse alates 19. jaanuarist 2009 ehk pärast kõnealuse juhiloa väljastamise kuupäeva. Komisjon seevastu leiab, et direktiivi 2006/126 sätted on kohaldatavad B. Akyüzi sõidukijuhtimisele 1. märtsil 2009 Saksamaal.

28 Esiteks ilmneb Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et põhikohtuasja aluseks olev B. Akyüzi sõidukijuhtimine Saksamaal toimus 5. detsembril 2008 ja 1. märtsil 2009.

29 Teiseks, olgugi et eelotsusetaotluses on mainitud ka 8. juunit 2009 kui kuupäeva, mil B. Akyüzile väljastati Tšehhi juhiluba, tuleb märkida, et eelotsusetaotlusest ilmneb ühtlasi, et see väljastati esmakordselt 24. novembril 2008.

30 Seega paistab, et pädevad Tšehhi ametiasutused väljastasid B. Akyüzile juhiloa 24. novembril 2008; eelotsusetaotluse esitanud kohus peab seda asjaolu kontrollima. Juhul kui kõnealune juhiluba väljastati alles 8. juunil 2009, ei olnud B. Akyüzil Tšehhi juhiluba kuupäevadel, mil põhikohtuasjas vaidluse all olevad sõidukijuhtimise juhtumid aset leidsid, ning pärast neid seiku väljastatud juhiloa tunnustamise küsimus muutuks käesoleva kohtuasja raames ainetuks.

31 Kuigi direktiiv 91/439 muutub kehtetuks alles alates 19. jaanuarist 2013, on direktiivi 2006/126 artikli 2 lõige 1 ja artikli 11 lõige 4 selle direktiivi artikli 18 teise lõigu kohaselt kohaldatavad alates 19. jaanuarist 2009.

32 Tuleb tõdeda, et direktiivi 2006/126 artikli 2 lõige 1 näeb ette liikmesriikides väljastatud juhilubade vastastikuse tunnustamise. Selle direktiivi artikli 11 lõike 4 teine lõik näeb siiski ette, et liikmesriik keeldub tunnustamast ükskõik millise teises liikmesriigis väljastatud juhiloa kehtivust sellise isiku

puhul, kelle juhiluba on nimetatud teise liikmesriigi territooriumil piiratud, peatatud või ära võetud, ning seda olenemata asjaolust, kas see juhiluba on väljastatud enne kuupäeva, mil kõnealune säte kohaldatavaks muutus.

33 Sellest tuleneb, et nimetatud sätted on ajaliselt kohaldatavad teise põhikohtuasjas vaidluse all oleva sõidukijuhtimise suhtes ehk 1. märtsil 2009 B. Akyüzi poolt toimunud sõidukijuhtimise suhtes.

34 Neil asjaoludel tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusi analüüsida nii direktiivi 91/439 artikli 1 lõike 2 ja artikli 8 lõigete 2 ja 4 alusel, kui ka direktiivi 2006/126 artikli 2 lõike 1 ja artikli 11 lõike 4 alusel.

*Esimene küsimus*

35 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 91/439 artikli 1 lõiget 2 koostoimes artikli 8 lõigetega 2 ja 4 ning direktiivi 2006/126 artikli 2 lõiget 1 koostoimes artikli 11 lõikega 4 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus vastuvõtva liikmesriigi niisugused õigusnormid, mis lubavad tal keelduda oma territooriumil tunnustamast teises liikmesriigis väljastatud juhiluba, juhul kui selle juhiloa omaniku suhtes ei ole selles vastuvõtvas liikmesriigis kohaldatud ühtegi meedet direktiivi 91/439 artikli 8 lõike 4 või direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teise lõigu tähenduses, kuid talle on viimati nimetatud riigis keeldutud väljastamast esmakordset juhiluba põhjusel, et tal ei vasta selle riigi õigusaktides kehtestatud füüsilise ja vaimse sobivuse nõuetele, mis on vajalikud mootorsõiduki ohutuks juhtimiseks.

36 Saksamaa valitsus leiab, et kui taotlejale on keeldutud väljastamast esmakordset juhiluba põhjusel, et ta ei vasta mootorsõiduki ohutuks juhtimiseks vajaliku füüsilise ja vaimse sobivuse nõuetele, siis kujutab see, et tal võimaldatakse maanteeliikluses osaleda, endast vähemalt sama suurt ohtu kui see, kui liiklusesse lubataks isik, kellelt on juhiluba analoogsetel põhjustel ära võetud. Nimetatud valitsuse väitel tuleb mõistet „äravõtmine" seega tõlgendada laialt, nii et selle alla kuuluks ka algne juhiloa väljastamisest keeldumine.

37 Nimetatud valitsus mainib ka vajadust võtta arvesse teel liiklejate teatavaid põhiõigusi, nagu õigus elule, õigus isikupuutumatusele ja õigus omandile, mis on kirjas vastavalt Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklites 2, 3 ja 17, millega põhivabadused tuleb kooskõlla viia ja mis näevad ette, et liikmesriigid ei luba oma territooriumil liikluses osaleda sõidukijuhil, kelle kohta on kindlalt teada, et ta kujutab endast teiste liiklejate jaoks olulist ohtu.

38 Komisjon lisab, et isikut, kellele on keeldutud väljastamast esmakordset juhiluba põhjustel, mis juhul, kui tegemist oleks varem välja antud juhiloaga, viiks selle juhiloa piiramise, peatamise või äravõtmiseni, tuleks kohelda nii, nagu ta kuuluks mõne viimati kirjeldatud näite alla. Lisaks ei ole see asjaolu põhjuseks, mille tõttu see isik peaks saama eeliskohtlemise osaliseks seoses tema elukohale kohaldatavate meetmetega või mis keelaks liikmesriikidel või võtaks neilt kohustuse kohaldada piiravaid meetmeid, mis on ette nähtud juhul, kui viimaste kohaldamiseks kehtestatud tingimused on täidetud.

39 Itaalia valitsus seevastu väidab, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu esimene küsimus ei sisalda ühtegi viidet „alalise elukoha" kriteeriumile. Lootes küll, et liidu õigusnormidele antakse evolutiivne tõlgendus, mille kohaselt on niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas välja antud juhiloa tunnustamisest võimalik keelduda, järeldab nimetatud valitsus sellest, et direktiivi 91/439 artikli 1 lõige 2 koos artikli 8 lõigetega 2 ja 4 ning direktiivi 2006/126 artikli 2 lõige 1 koos artikli 11 lõikega 4 ei tundu sellist keeldumist võimaldavat.

40 Selles osas tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohtu selgelt väljakujunenud praktika kohaselt näeb direktiivi 91/439 artikli 1 lõige 2 ette liikmesriikide väljastatud juhilubade vastastikuse tunnustamise ilma ühegi formaalsuseta. See säte paneb liikmesriikidele selge ja täpse kohustuse, mis ei jäta selle

kohustuse täitmiseks võetavate meetmete osas mingisugust kaalutlusruumi (vt selle kohta eelkõige 19. veebruari 2009. aasta otsus kohtuasjas C-321/07: Schwarz, EKL 2009, lk I-1113, punkt 75, ja 19. mai 2011. aasta otsus kohtuasjas C-184/10: Grasser, kohtulahendite kogumikus veel avaldamata, punkt 19). Tuleb tõdeda, et sama kehtib ka direktiivi 2006/126 artikli 2 lõike 1 kohta, mille sõnastus on identne direktiivi 91/439 artikli 1 lõike 2 omaga.

41 Väljastanud liikmesriik peab kontrollima, kas liidu õigusega kehtestatud miinimumnõuded, eelkõige direktiivi 91/439 artikli 7 lõikes 1 ette nähtud nõuded seoses elukoha ja juhtimissobivusega on täidetud, ja sellest lähtudes, kas juhiloa väljastamine on õigustatud (vt eespool viidatud kohtuotsused Schwarz, punkt 76, ning Grasser, punkt 20).

42 Kui ühe liikmesriigi ametiasutus on vastavalt direktiivi 91/439 artikli 1 lõikele 1 juhiloa väljastanud, ei ole teistel liikmesriikidel õigust kontrollida, kas nimetatud direktiivis ette nähtud juhiloa väljastamise tingimused on täidetud. Teise liikmesriigi väljastatud juhiloa omamist tuleb käsitada tõendina selle kohta, et nimetatud juhiloa omanik vastas nendele tingimustele juhiloa väljastamise päeval (vt eespool viidatud kohtuotsused Schwarz, punkt 77, ja Grasser, punkt 21).

43 Nagu direktiivi 91/439 viimasest põhjendusest nähtub, võimaldavad sama direktiivi artikli 8 lõiked 2 ja 4 liikmesriikidel teatud tingimustel, eelkõige liiklusohutusega seotud põhjustel, kohaldada juhtimisõiguse piiramist ja peatamist või juhiloa äravõtmist ja kehtetuks tunnistamist käsitlevaid siseriiklikke sätteid kõigi loaomanike suhtes, kelle alaline elukoht on nende territooriumil (eespool viidatud kohtuotsus Schwarz, punkt 79).

44 Nii lubab direktiivi 91/439 artikli 8 lõike 4 esimene lõik liikmesriigil keelduda tunnustamast niisuguse juhiloa kehtivust, mille on teises liikmesriigis omandanud isik, kelle suhtes on esimeses liikmesriigis kohaldatud juhiloa piiramise, peatamise, äravõtmise või kehtetuks tunnistamise meedet. Direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teine lõik näeb omakorda ette, et liikmesriik peab keelduma tunnustamast ükskõik millise teises liikmesriigis väljastatud juhiloa kehtivust sellise isiku puhul, kelle juhiluba on nimetatud teise liikmesriigi territooriumil piiratud, peatatud või ära võetud.

45 Euroopa Kohus on siiski korduvalt meenutanud, et direktiivi 91/439 artikli 8 lõikes 4 ette nähtud võimalus kujutab endast erandit juhilubade vastastikuse tunnustamise põhimõttest ja seetõttu tuleb seda tõlgendada kitsalt (vt eelkõige 20. novembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-1/07: Weber, EKL 2008, lk I-8571, punkt 29; eespool viidatud kohtuotsus Schwarz, punkt 84, ja 2. detsembri 2010. aasta määrus kohtuasjas C-334/09: Scheffler, kohtulahendite kogumikus veel avaldamata, punkt 63).

46 Erandeid kohustusest tunnustada teises liikmesriigis väljastatud juhilube vastastikku ilma ühegi formaalsuseta, mis tasakaalustavad selle põhimõtte liiklusohutuse põhimõttega, ei saa käsitada laialt, muidu muutuks direktiivi 91/439 kohane liikmesriikides väljastatud juhilubade vastastikuse tunnustamise põhimõte sisutuks (vt selle kohta 9. juuli 2009. aasta määrus kohtuasjas C-445/08: Wierer, punkt 52, ja eespool viidatud kohtumäärus Scheffler, punkt 63).

47 Praegusel juhul tuleb tõdeda, et esmakordse juhiloa väljastamisest keeldumine ei ole nende eelduste hulgas, mille tõttu liikmesriik võib direktiivi 91/439 artikli 8 lõike 4 ja direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teise lõigu alusel keelduda tunnustamast teises liikmesriigis väljastatud juhiluba.

48 Tuleb märkida, et kohtukõnede ärakuulamiseks korraldatud kohtuistungil väitis Saksamaa valitsus sisuliselt, et kui liikmesriigis on keeldutud väljastamast esmakordset juhiluba direktiivis 91/439 arvesse võtmata jäetud tõsiste vajakajäämiste tõttu juhtimissobivuses, nagu taotleja võimalik liigne agressiivsus, siis ei pea see liikmesriik tunnustama asjaomasele isikule teises liikmesriigis hiljem väljastatud juhiluba.

49 Lisaks leiab nimetatud valitsus, et selleks, et saaks tunnustada juhiluba, mis on väljastatud teises liikmesriigis pärast seda, kui on keeldutud väljastamast esmakordset juhiluba vastuvõtva liikmesriigi territooriumil liiklemiseks, on vaja, et vastuvõttev liikmesriik oleks enne, kui see teine liikmesriik asjaomasele isikule juhiloa väljastab, teavitanud juhiluba väljastavat liikmesriiki põhjustest, mille tõttu juhiloa väljastamisest keelduti, ning et see teine liikmesriik kontrolliks, kas need põhjused on kadunud.

50 Selle argumentatsiooniga ei saa nõustuda.

51 Kõigepealt tuleb nentida, et kuigi esmakordse juhiloa väljastamisest keeldumine võib kahtlemata osaliselt põhineda asjaomase isiku käitumisel, ei saa niisugune haldusmenetluses toimuv keeldumine erinevalt direktiivi 91/439 artikli 8 lõigetes 2 ja 4 ning direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teises lõigus ette nähtud eeldustest kujutada endast karistust taotleja toimepandud rikkumise eest.

52 Teisalt tuleb nentida, et esmakordse juhiloa väljastamisest võidakse keelduda ka muudel põhjustel kui need, mis võimaldavad juhiluba piirata, peatada, ära võtta või tühistada.

53 Selles osas ilmneb direktiivi 91/439 põhjendusest 4 ja direktiivi 2006/126 põhjendusest 8, et need direktiivid näevad ette vaid juhiloa väljastamise tingimusi käsitlevate siseriiklike õigusnormide minimaalse ühtlustamise. Sestap võivad liikmesriigid selles vallas säilitada või võtta vastu rangemad sätted.

54 Seoses sõidukijuhtimiseks vajaliku füüsilise ja vaimse sobivusega on Euroopa Kohus rõhutanud, et asjaolu, et vastavalt direktiivi 91/439 III lisa punktile 5 võib liikmesriik näha juhilubade väljastamiseks ette nimetatud lisas sätestatud tervisekontrollinõuetest rangemad nõuded, ei mõjuta selle liikmesriigi kohustust tunnustada juhilube, mille teised liikmesriigid on kooskõlas sama direktiivi nõuetega väljastanud (vt 26. juuni 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-329/06 ja C-343/06: Wiedemann ja Funk, EKL 2008, lk I-4635, punkt 53).

55 Esiteks tuleb tõdeda, et lahendus, mida pooldab Saksamaa valitsus, tähendab, et selleks, et teha kindlaks, millistel põhjustel võib juhiloa väljastamisest keeldunud liikmesriik keelduda tunnustamast hiljem teises liikmesriigis väljastatud juhiluba, tuleb analüüsida põhjusi, mida ei ole arvesse võetud direktiivis 91/439 või direktiivis 2006/126 ja millele esimesena nimetatud liikmesriik juhiluba väljastamata jättes tugines. Liikmesriigi võimalus jätta tunnustamata teises liikmesriigis väljastatud juhiluba sõltuks niisiis sellest, kui tõsine on direktiivis 91/439 või direktiivis 2006/126 arvesse võtmata jäetud põhjus, mille tõttu esimeses liikmesriigis keelduti esmakordse juhiloa väljastamisest. Kuna direktiivis 91/439 ja direktiivis 2006/126 ei ole sellekohaseid juhtnööre, siis ei ole niisugune lahendus mõeldav.

56 Teiseks, kui liikmesriigil võimaldataks mitte tunnustada teises liikmesriigis väljastatud juhiluba põhjusel, et selle loa omanikule on esimesena nimetatud liikmesriigis keeldutud esmakordset juhiluba väljastamast ning juhiloa väljastanud liikmesriik ei ole kontrollinud, kas need juhiloa väljastamisest keeldumise põhjused on kadunud, siis oleks selle tagajärg see, et juhiloa väljastamisele rangemad tingimused kehtestanud liikmesriik võiks määratleda miinimumnõuded, mida teised liikmesriigid peavad täitma selleks, et nende väljastatud juhilubasid võiks tema territooriumil tunnustada.

57 Selles kontekstis tuleb meenutada, et möönda, et liikmesriigil on õigus tugineda siseriiklikele õigusnormidele, et keelduda ajutiselt teise liimesriigi väljastatud juhiloa kehtivuse tunnustamisest, tähendaks eitada juhilubade vastastikuse tunnustamise põhimõtet ennast, mis kujutab endast direktiiviga 91/439 kehtestatud süsteemi alustala (vt selle kohta 29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-476/01: Kapper, EKL 2004, lk I-5205, punkt 77, ja 28. septembri 2006. aasta määrus kohtuasjas C-340/05: Kremer, punkt 30).

58 Kõigi eeltoodud kaalutluste koostoimest tuleneb, et esmakordse juhiloa väljastamisest keeldumist ei saa samastada direktiivi 91/439 artikli 8 lõigetes 2 ja 4 ning direktiivi 2006/126 artikli 11 lõikes 4 ette nähtud eeldustega, mis võivad kaasa tuua selle, et liikmesriik ei tunnusta teises liikmesriigis väljastatud juhiluba.

59 Eelnevat arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 91/439 artikli 1 lõiget 2 koostoimes artikli 8 lõigetega 2 ja 4 ning direktiivi 2006/126 artikli 2 lõiget 1 koostoimes artikli 11 lõikega 4 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus vastuvõtva liikmesriigi õigusnormid, mis võimaldavad viimasel keelduda oma territooriumil tunnustamast teises liikmesriigis väljastatud juhiluba, kui selle omaniku suhtes ei ole asjaomases vastuvõtvas liikmesriigis kohaldatud ühtegi direktiivi 91/439 artikli 8 lõikes 4 või direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teises lõigus nimetatud meedet, vaid talle on viimati nimetatud liikmesriigis keeldutud väljastamast esmakordset juhiluba põhjusel, et ta ei vastanud selle liikmesriigi õigusnormidega ette nähtud nõuetele mootorsõiduki ohutuks juhtimiseks vajaliku füüsilise ja vaimse sobivuse kohta.

*Teine ja kolmas küsimus*

60 Teise ja kolmanda küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 91/439 artikli 1 lõiget 2 koos artikli 8 lõigetega 2 ja 4 ning direktiivi 2006/126 artikli 2 lõiget 1 koos artikli 11 lõikega 4 tuleb tõlgendada nii, et ühtlasi on nendega vastuolus niisugune tunnustamisest keeldumine, nagu eelmises punktis mainitud, seda esiteks juhul, kui muu hulgas loetakse juhiloa väljastanud liikmesriigilt pärineva teabe põhjal tõendatuks, et asjaomase juhiloa omaniku puhul ei olnud juhiloa väljastamise ajal täidetud direktiivi 91/439 artikli 7 lõike 1 punktis b ja direktiivi 2006/126 artikli 7 lõike 1 punktis e ette nähtud alalise elukoha nõue, ja seda ka siis, kui liikmesriik ei ole seda esitanud vahetult, vaid see tuleneb kaudselt sellisele teabele tugineva kolmanda isiku, eelkõige juhiloa väljastanud riigis asuva vastuvõtva riigi suursaatkonna teatisest; ning teiseks juhul, kui juhiloa väljastanud liikmesriigis olid juhiloa omandamise vormilised nõuded küll täidetud, kuid on siiski tuvastatud, et isik viibis selles liikmesriigis üksnes juhiloa omandamise eesmärgil.

61 Tuleb meenutada, et nagu väidab Saksamaa valitsus, võib liikmesriigi keeldumist tunnustada teise liikmesriigi poolt väljastatud juhiluba õigustada ka ainuüksi asjaolu, et alalise elukoha tingimus direktiivi 91/439 artikli 7 lõike 1 punkti b tähenduses ei ole täidetud (vt 13. oktoobri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-224/10: Apelt, kohtulahendite kogumikus veel avaldamata, punkt 34).

62 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast tuleneb, et direktiivi 91/439 artikli 1 lõikega 2, artikli 7 lõike 1 punktiga b ning artikli 8 lõigetega 2 ning 4 ei ole vastuolus see, kui vastuvõttev liikmesriik keeldub oma territooriumil tunnustamast teises liikmesriigis väljastatud juhiluba, kui mitte vastuvõtva liikmesriigi andmete põhjal, vaid juhiloale kantud märgete või muu väljastanud liikmesriigilt saadud vaieldamatu teabe alusel on tõendatud, et juhiloa väljastamise ajal ei olnud täidetud direktiivi 91/439 artikli 7 lõike 1 punktis b sätestatud alalise elukoha tingimus (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsused Wiedemann ja Funk, punkt 72, ning Grasser, punkt 33).

63 Nagu Euroopa Kohus on juba otsustanud eespool viidatud kohtuotsuse Grasser punktis 33, ei ole selles osas tähtsust asjaolul, et vastuvõttev liikmesriik ei ole nimetatud juhiloa omaniku suhtes kohaldanud ühtki meedet nimetatud direktiivi artikli 8 lõike 2 tähenduses.

64 Need kaalutlused on ülekantavad direktiivi 2006/126 artikli 2 lõikele 1 ja artikli 11 lõikele 4 osas, mis puudutab alalise elukoha nõude eiramist.

65 Nagu tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktist 46, ei tohi seda erandit kohustusest tunnustada teises liikmesriigis väljastatud juhilube vastastikku ilma ühegi formaalsuseta, mis tasakaalustab juhilubade vastastikuse tunnustamise põhimõtte liiklusohutuse põhimõttega, käsitada laialt, vastasel juhul muutuks direktiivi 91/439 kohane liikmesriikides väljastatud juhilubade vastastikuse tunnustamise põhimõte sisutuks (vt selle kohta eespool viidatud kohtumäärus Wierer, punkt 52).

66 Niisuguste käesoleva punktis 62 nimetatud teabeallikate loetelu, millele liikmesriik võib tugineda teises liikmesriigis väljastatud juhiloa tunnustamisest keeldumisel, ilma et ta kasutaks direktiivi 91/439 artikli 12 lõikes 3 ja direktiivi 2006/126 artiklis 15 sätestatud vastastikuse abistamise või teabevahetuse menetlust, on seega lõplik ja ammendav (vt selle kohta eespool viidatud kohtumäärus Wierer, punkt 53).

67 Selleks et juhiloa väljastanud liikmesriigilt pärinevat teavet, mis kinnitab, et juhiloa väljastamise ajal ei olnud juhiloa omaniku elukoht viimati nimetatud liikmesriigis, saaks pidada vaieldamatuks, on tarvis, et see pärineks nimetatud liikmesriigi pädevalt ametiasutuselt.

68 Põhikohtuasja puhul ilmneb eelnevatest kaalutlustest, et kui Saksamaa ametiasutuste käsutuses on Tšehhi ametiasutustelt pärinev vaieldamatu teave, mis kinnitab, et ajal, mil Tšehhi Vabariik väljastas B. Akyüzile juhiloa, ei olnud tema alaline elukoht viimati nimetatud liikmesriigi territooriumil, on neil õigus keelduda seda juhiluba tunnustamast. Vastastikuse tunnustamise põhimõte välistab igasugusel muul teabel põhineva keeldumise (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Wierer, punkt 59).

69 Selles osas ei ole välistatud, et juhiloa väljastanud liikmesriigi rahvastikuregistrist saadud teavet võiks käsitada niisuguse teabena (eespool viidatud kohtumäärus Wierer, punkt 61).

70 Seevastu selgitused või teave, mida juhiloa omanik, täites vastuvõtva liikmesriigi õigusest tulenevat koostöökohustust, on jaganud haldus- või kohtumenetluses, ei saa käsitada juhiloa väljastanud liikmesriigilt pärineva vaieldamatu teabena, mis kinnitaks, et juhiloa väljastamise ajal ei olnud selle omaniku alaline elukoht viimati nimetatud liikmesriigis (eespool viidatud kohtumäärus Wierer, punkt 54).

71 Asjaolu, et juhiloa väljastanud liikmesriik edastab teabe vastuvõtva liikmesriigi pädevatele ametiasutustele mitte otse, vaid kaudselt, kolmanda isiku teatise kaudu, ei näi iseenesest välistavat seda, et kõnealust teavet võiks käsitada juhiloa väljastanud liikmesriigilt pärinevana, juhul kui selle on edastanud viimati nimetatud liikmesriigi ametiasutus.

72 Järelikult, nagu väidab Saksamaa valitsus ja sisuliselt ka komisjon, ei välista pelk asjaolu, et vastuvõtva liikmesriigi pädevad ametiasutused lasevad selle teabe nõutamiseks juhiloa väljastanud liikmesriigi pädevatelt ametiasutustelt sekkuda oma esindusel juhiloa väljastanud liikmesriigis, seda, et kõnealust teavet võiks käsitada viimati nimetatud liikmesriigilt pärinevana.

73 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on kontrollida, kas teavet, mis on saadud niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas, võib käsitada juhiloa väljastanud liikmesriigilt pärinevana.

74 Kui see on nii, siis peab nimetatud kohus kõnealust teavet ka hindama ning otsustama, kas selle puhul on tegemist vaieldamatu teabega, mis kinnitab, et juhiloa väljastamise ajal ei olnud selle omaniku alaline elukoht juhiloa väljastanud liikmesriigi territooriumil.

75 Hinnates tema käsutuses olevat teavet, mis pärineb juhiloa väljastanud liikmesriigilt, võib eelotsusetaotluse esitanud kohus võtta arvesse kõiki tema menetluses oleva vaidluse asjaolusid. Muu hulgas võib ta arvesse võtta võimalikku asjaolu, et juhiloa väljastanud liikmesriigilt pärinev teave osutab sellele, et juhiloa omanik viibis viimati nimetatud riigi territooriumil üksnes väga lühikese ajavahemiku

vältel, et tema elukoht selle riigi territooriumil oli puhtalt fiktiivne ning registreeritud üksnes eesmärgiga vältida tema tegeliku elukoha liikmesriigis juhiloa väljastamisele kehtivate rangemate nõuete kohaldamist.

76 Tuleb siiski rõhutada, et kuigi asjaolu, et juhilubade omanik registreeris oma elukoha teises liikmesriigis selleks, et saada kasu normistikust, mis on juhilubade väljastamise tingimuste osas vähem range, käib kaasas tema õigusega vabalt liikuda ja viibida liikmesriigi territooriumil, mille liidu kodanikele annab ELTL artikli 21 lõige 1 ning mida tunnustavad direktiivid 91/439 ja 2006/126 (vt analoogia alusel 9. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas C-212/97: Centros, EKL 1999, lk I-1459, punkt 27), ei saa vaid selle asjaolu põhjal tuvastada vastavalt nimetatud direktiivide artikli 7 lõike 1 punktis b ja artikli 7 lõike 1 punktis e ette nähtud alalise elukoha nõude rikkumist, mis annaks liikmesriigile aluse keelduda tunnustamast teises liikmesriigis väljastatud juhiluba.

77 Eelnevat arvestades tuleb teisele ja kolmandale küsimusele vastata, et direktiivi 91/439 artikli 1 lõiget 2 koostoimes artikli 8 lõigetega 2 ja 4 ning direktiivi 2006/126 artikli 2 lõiget 1 koostoimes artikli 11 lõikega 4 tuleb tõlgendada nii, nendega ei ole vastuolus vastuvõtva liikmesriigi õigusnormid, mis võimaldavad sel riigil keelduda oma territooriumil tunnustamast teises liikmesriigis väljastatud juhiluba, juhul kui juhiloa väljastanud liikmesriigilt pärineva teabe põhjal on tõendatud, et asjaomase juhiloa omaniku puhul ei olnud juhiloa väljastamise ajal täidetud direktiivi 91/439 artikli 7 lõike 1 punktis b ja direktiivi 2006/126 artikli 7 lõike 1 punktis e ette nähtud alalise elukoha nõue. Asjaolu, et juhiloa väljastanud liikmesriik edastab teabe vastuvõtva liikmesriigi pädevatele ametiasutustele mitte otse, vaid kaudselt, kolmanda isiku teatise kaudu, ei välista selles osas iseenesest seda, et kõnealust teavet võiks käsitada juhiloa väljastanud liikmesriigilt pärinevana, juhul kui selle on edastanud viimati nimetatud liikmesriigi ametiasutus. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on kontrollida, kas teavet, mis on saadud niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas, võib käsitada juhiloa väljastanud liikmesriigilt pärinevana, ning kui see on nii, siis peab nimetatud kohus kõnealust teavet ka hindama ning otsustama, kas selle puhul on tegemist vaieldamatu teabega, mis kinnitab, et juhiloa väljastamise ajal ei olnud selle omaniku alaline elukoht juhiloa väljastanud liikmesriigi territooriumil.

## Kohtukulud

78 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. **Nõukogu 29. juuli 1991. aasta direktiivi 91/439/EMÜ juhilubade kohta artikli 1 lõiget 2 koostoimes artikli 8 lõigetega 2 ja 4 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/126/EÜ juhilubade kohta artikli 2 lõiget 1 koostoimes artikli 11 lõikega 4 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus vastuvõtva liikmesriigi õigusnormid, mis võimaldavad viimasel keelduda oma territooriumil tunnustamast teises liikmesriigis väljastatud juhiluba, kui selle omaniku suhtes ei ole asjaomases vastuvõtvas liikmesriigis kohaldatud ühtegi direktiivi 91/439 artikli 8 lõikes 4 või direktiivi 2006/126 artikli 11 lõikes 4 nimetatud meedet, vaid talle on viimati nimetatud liikmesriigis keeldutud väljastamast esmakordset juhiluba põhjusel, et ta ei vastanud selle liikmesriigi õigusnormidega ette nähtud nõuetele mootorsõiduki ohutuks juhtimiseks vajaliku füüsilise ja vaimse sobivuse kohta.**

2. **Samu sätteid koos tuleb tõlgendada nii, nendega ei ole vastuolus vastuvõtva liikmesriigi õigusnormid, mis võimaldavad sel riigil keelduda oma territooriumil tunnustamast teises liikmesriigis väljastatud juhiluba, juhul kui juhiloa väljastanud liikmesriigilt pärineva teabe põhjal on tõendatud, et asjaomase juhiloa omaniku puhul ei olnud juhiloa väljastamise ajal**

**täidetud direktiivi 91/439 artikli 7 lõike 1 punktis b ja direktiivi 2006/126 artikli 7 lõike 1 punktis e ette nähtud alalise elukoha nõue. Asjaolu, et juhiloa väljastanud liikmesriik edastab teabe vastuvõtva liikmesriigi pädevatele ametiasutustele mitte otse, vaid kaudselt, kolmanda isiku teatise kaudu, ei välista selles osas iseenesest seda, et kõnealust teavet võiks käsitada juhiloa väljastanud liikmesriigilt pärinevana, juhul kui selle on edastanud viimati nimetatud liikmesriigi ametiasutus.**

**Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on kontrollida, kas teavet, mis on saadud niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas, võib käsitada juhiloa väljastanud liikmesriigilt pärinevana, ning kui see on nii, siis peab nimetatud kohus kõnealust teavet ka hindama ning otsustama, kas selle puhul on tegemist vaieldamatu teabega, mis kinnitab, et juhiloa väljastamise ajal ei olnud selle omaniku alaline elukoht juhiloa väljastanud liikmesriigi territooriumil.**

Allkirjad